

SERløst nytt

Nyhetsbrev fra Senter for rettsinformatikk (SERI)

12 des. 2011

SERløst nytt kommer normalt ut 2-3 ganger i året og inneholder kortfattet informasjon om vitenskapelig og annen faglig aktivitet ved Senter for rettsinformatikk og Avdeling for forvaltningsinformatikk. Følg for øvrig med på Aktueltspalten på nettsidene våre, www.jus.uio.no/iri og www.afin.uio.no.

**UNIVERSITETET
I OSLO**

eForvaltningskonferansen 2012

eForvaltningskonferansen 2012 avholdes 15. – 16. februar i Oslo kongressenter og har automatisering av offentlig forvaltning som hovedtema. Konferansen skjer i samarbeid mellom SERI/AFIN, Fagforbundet, NTL og El&IT-forbundet. Det er femte gang konferansen holdes, og vi pleier å samle opp mot 200 deltakere! [Se program](#) og rutine for påmelding.

European InterNet Science

Senter for rettsinformatikk deltar i European InterNet Science (EINS) som er et Network of Excellence, finansiert av EUs Seventh Framework Programme (FP7). SERI vil særlig delta i forskningsaktivitetene vedrørende personvern og internet governance. Foruten SERI deltar Institutt for informatikk ved UiO fra Norge. Våre kontaktpersoner er Lee A Bygrave og Tobias Mahler.

SMART overvåking

[Scalable Measures for Automated Recognition Technologies](#) (SMART) er navnet på et prosjekt som er finansiert av FP7. SERI deltar som én av 20 partnere. Prosjektet ble startet juni 2011, avsluttes mai 2014 og ledes av professor Joseph Cannataci ved Department of Information Policy and Governance, [University of Malta](#). Arbeidet gjelder ”smart” overvåkingsteknologi, dvs. overvåkingsteknologi som er helt eller delvis automatisert (GPS-sporing, ansiktsgjenkjenning, ”svermer” av videokameraer mv). En viktig del av innsatsen blir å kartlegge aktuell bruk av slik teknologi innen bl.a. politi, toll og elektronisk forvaltning. Kartleggingen skjer delvis via Interpol og omfatter i utgangspunktet alle 188 medlemsland. Interpol er partner i prosjektet. Det skal bl.a. også gjennomføres analyser av hvilke effekter smart overvåkingsteknologi har for personvernet (ut over det

innlysende!). Et hovedresultat er ment å være forslag til en ”modell” for rettslig regulering av overvåkingsteknologi i Europa.

SERI er eneste prosjektpartner i SMART fra Norden. Vi har satt sammen en gruppe på seks personer som har ansvar for hver sine deler av prosjektet: Olga Minonenko Enerstvedt, Arild Jansen, Heidi Mork Lomell (hovedstilling ved Politihøgskolen), Tommy Tranvik, Inger Marie Sunde (hovedstilling ved Politihøgskolen), og Dag Wiese Schartum (som også koordinerer det norske arbeidet).

RESPECT

Rules, Expectations & Security through Privacy-Enhanced Convenient Technologies (RESPECT) er et nytt prosjekt som er finansiert av EU gjennom FP7, og der SERI er én av 27 partnere. Prosjektet er i stor grad ment å bygge på resultatene fra SMART, og også dette prosjektet er ledet av professor Joseph Cannataci ved Department of Information Policy and Governance, [University of Malta](#).

Prosjektet skal noe på samme måte som i SMART-prosjektet kartlegge teknologibruk knyttet til overvåking for å oppdage, motvirke og etterforske kriminalitet. Dette gjelder særlig fjernsynsovervåking, overvåking av sosiale medier, lokaliseringsteknologi (GPS), sammenstilling av opplysninger i ulike databaser og data mining, og spesielt kontroll med finanstransaksjoner. Målet er å undersøke begrunnelser, intensitet, kostnader, pågående investeringer, personellkrav og innvirkning på kriminalitetsbekjempelsen for slik overvåking. Det skal bl.a. også gjennomføres analyser av særtrekk ved lovgivning som regulerer nevnte overvåkingaktiviteter, og av folks holdninger til overvåking. Prosjektet starter trolig opp i løpet av første halvår 2012. SERIs koor-

dinator er Dag Wiese Schartum.

Første Igov2 symposium, Oslo, 6-7 juni 2011

Igov2 er SERIs prosjekt vedrørende styring av internett – internet governance. Hver sommer vil det bli arrangert et symposium om temaer i prosjektet. Temaet for første dag av det første symposiet var “New gTLDs within a Hybrid Governance Structure”, og var kun for inviterte deltakere. Andre dag var temaet ”Net Economics” og deltakelse var åpen for alle. På symposiet bidro eksperter fra UK, USA, Tyskland og Norge. Se [programmet](#).

Tidspunkt for neste Igov2 symposium er 23. og 24. august 2012 som vil bli arrangert i samband med tolvte møte i ICANN Studienkreis (<http://www.icann-studienkreis.net/>).

Ny Igov2-blogg!

Følg med på Igov2-prosjektet via <http://igov2.org/>! På bloggen finner du bl.a. informasjon om nye publikasjoner, arrangementer og andre faglige nyheter innen fagområdet internet governance.

Undervisning om Internet Governance

Fra høst 2011 tilbyr det juridiske fakultetet et nytt emne i ”Internet Governance” ([JUS5680](#)). SERI er ansvarlig for undervisningen som inngår i vårt engelskspråklige masterprogram i ICT Law. I kunnskapskravene for emnet heter det bl.a. at ”The primary objective of the course is to impart solid understanding of the steering and management of core elements of Internet infrastructure, particularly data transmission protocols and the Domain Name System.”

Ny bok om rettslige aspekter ved biometri

SERIs tidligere stipendiat Nancy Liu, har utgitt PhD-avhandlingen sin ”[Bio-Privacy: Privacy Regulations and the Challenge of Biometrics](#)” på forlaget Routledge. Vi gratulerer!

IKT i samarbeidet skole - hjem

Forsker Ann Elisabeth Vamos (SERI) har gjennomført et forprosjekt om ”Mulighet og problem ved bruk av IKT i samarbeidet skole - hjem”. Rapporten tar utgangspunkt i LMS-systemer (Learning Management Systems) eller ”læringsplattformer” som f.eks. It’s le-

arning. Aktiviteten er basert på intervjuer av tretten eksperter på IKT i skolen og deres oppfatninger av mulighet og problemer. Vamos har dessuten bl.a. innhentet erfaringsmateriale fra Sverige, Danmark og England. Blant de spørsmålene som blir behandlet er hvem som bør ha rett til tilgang, hvilke opplysnings typer foreldre bør ha tilgang til, formål, funksjonalitet, autentisering og barns rett til medbestemmelse. Rapporten vil være utgangspunkt for SERIs arbeid med å utvikle et større forskningsprosjekt på området. Arbeidet har vært finansiert av Senter for IKT i utdanningen. Rapporten ble diskutert på seminar den 31. august.

Personvernkonferansen 2011

Årets konferanse hadde tittelen ”Personvern i arbeidslivet – styringsrett mot integritetsvern?” Konferansen ble som vanlig holdt på hotell Bristol i Oslo og samlet over 100 deltakere. På konferansen gjennomgikk vi lovgivning og rettspraksis i skjæringspunktet mellom personopplysningsrett og arbeidsrett; det ble formidlet erfaringer fra tilsynspraksis, og vi stilte spørsmål om dagens rettstilstand kan sies å gi en akseptabel avveining mellom styringsrett og personvern. Programmet med innledernes presentasjoner er [tilgjengelig fra nettsidene](#) våre.

Ny stipendiat

Darren Read er tilsatt som stipendiat ved SERI. Darren er fra Storbritannia og har tidligere vært ansatt som vit.ass. på prosjektet Internet Governance 2. Han begynner i stillingen etter nyttår og skal arbeide med spørsmål vedrørende nettnøytralitet.

Gjesteforsker i Australia

Høstsemesteret 2011 og deler av vårsemesteret 2012 er førsteamanuensis Lee A. Bygrave Visiting Fellow ved College of Law, Australian National University.

Seminar om hitteverk

Den 20. oktober 2011 arrangerte SERI et halvdagsseminar om EUs forslag til direktiv om ”hitteverk” og diskusjon om digitalisering av bøker som ikke lenger er i handelen. Arrangementet ble holdt i samarbeid med Kulturdepartementet og Nasjonalbiblioteket og samlet ca femti deltakere.

Diskusjon av forvaltningsloven

”Passer forvaltningsloven den elektroniske forvalt-

ningen?” var spørsmålet vi stilte da AFIN inviterte til heldagsseminar i samarbeid med Partnerforum den 26. oktober. Seminaret ble holdt hos NAVs auditorium for å få plass til de ca 120 deltakerne. Seminaret ble arrangert som ledd i undervisningen på vårt [masterstudium i forvaltningsinformatikk](#). Se [programmet](#) med tilhørende presentasjoner.

Rettspraksis innen personvern og arbeidsrett

Den 12. oktober inviterte vi til ettermiddagsseminar i anledning utgivelsen av advokat Mette Borchgrevinks rapport ”Om avgrensning av arbeidsgivers styringsrett på grunn av arbeidstakers personvern: En gjennomgang av norsk rettspraksis”, publisert i [CompLex 5/11](#). Auditorium 7 i Domus Nova ble fylt til randen (ca 100), og dessverre fikk vi ikke plass til alle som ønsket å følge arrangementet. I seminaret inngikk også paneldebatt med deltakelse fra direktør Bjørn Erik Thon (Datatilsynet), fagdirektør Gundla Kvam (Arbeids- og inkluderingsdepartementet), forsker Mona Bråthen (FAFO), juridisk direktør Robert Aknes (Norsk Lastebileierforbund) og advokat Kjetil Edvardsen (Fagforbundet).

e-Me

Postdoktorstipendiat Maryke S. Nuth arbeider i prosjektet ”e-Me – Inclusive identity management in new social media”. Prosjektgruppen som domineres av teknologer fra Norsk regnesentral, Karde, Tellu AS og Institutt for informatikk, arbeider med å utvikle en prototyp online betalingsmekanisme til bruk i tilknytning til nye sosiale medier. Nuth dekker de rettslige aspektene i prosjektet. Arbeidet er basert på konkrete case og benytter eksisterende nett- og mobilapplikasjoner. En hovedaktivitet er utforskning av flere mulige fremgangsmåter for online autentisering av brukere og betalingstransaksjoner.

Utvalgte publikasjoner:

- Herbjørn Andresen: ”[Tilgang til og videreformidling av helseopplysninger : regulering og kontroll på tvers av IT-systemer og organisatoriske grenser](#)”, [CompLex 2/2011](#).
- Anne Gunn Bekken ”[Senter for rettsinformatikk: bibliografi 1970-2010](#)”, [CompLex 4/2011](#).
- Mette Borchgrevink: ”[Om avgrensning av](#)

[arbeidsgivers styringsrett på grunn av arbeidstakers personvern: en gjennomgang av norsk rettspraksis](#)”, [CompLex 5/2011](#).

- Lee A. Bygrave har nettopp publisert et paper med tittel ”Contract versus Statute in Internet Governance”. Arbeidet er tilgjengelig [her](#).
- Arild Jansen og Ivar Berg-Jacobsen: ”[Styring av den elektroniske forvaltning i Norge: en tilstandsrapport: en undersøkelse av departementenes vektlegging av samhandling og samarbeid i sin IT-styr](#)”, [CompLex 1/2011](#).
- Arild Jansen: Andersen, ”Innovation in ICT-based Health Care Provision”, in S.T. and Jansen, A. (2011) [International journal of Healthcare Information Informatics \(IJHISI\)](#), ISSN: 1555-3396, EISSN: 1555-340X.
- Dag Wiese Schartum: ”[Legaldefinisjoner i nyere norske lover](#)”, og Marius Raugstad og Ivar Berg-Jacobsen: ”[Legaldefinisjoner og juridisk interoperabilitet i helsesektoren](#)”, [CompLex 6/11](#).
- Dag Wiese Schartum: ”[Om forholdet mellom forvaltningslover og tilknyttede skjemaer](#)” i [Lov og rett 9/2011](#).
- Inger Marie Sunde: [Automatisert inndragning](#), [CompLex 3/2011](#).

Utvalgte foredrag:

- 2. juni innledet Arild Jansen *om IT-styring i departementene. Hva er forskjellene og bør dette samordnes bedre?* på DIFI’s eforvaltningskonferanse.
- Den 6. juni innledet postdoktor Emily M. Weitzenboeck om *Hybrid Governance* på SERIs symposium ”Governance of the Domain Name System and the Future Internet”, Universitetet i Oslo. Postdoktor Tobias Mahler innledet om *New generic Top-Level-Domains (gTLDs)* på samme arrangement.
- Emily M. Weitzenboeck og Tobias Mahler deltok på den [European Summer School on Internet Governance \(EURO-SSIG\)](#), 24. - 30. juli i Meissen, Tyskland. Emily gav en kort presentasjon om *Norway and Internet Governance*.
- Tobias Mahler holdt et innlegg den 19. august om *Legal Risk Assessment of Introducing a New Internet Top-Level Domain* på seminaret ”Complex Projects: Legal Risk Management,

Contracts, and Insurance” i regi av BI. Han holdt et lignende foredrag, *Risk management som verktøy for kontraktuell regulering innen Internet Governance*, på seminaret “Regulering av kompleksitet og risiko” ved Det juridiske fakultet, UiB den 4. oktober.

- Førsteamanuensis Arild Jansen deltok på IFIP WG 8.5 Int. Conference on eGovernment EGOV 2011 i Delft (29. august til 2. september) der han presenterte artikkelen *The State of IT Governance. Patterns of Variation at the Central Government Level in Norway*. Arbeidet er skrevet sammen med forsker Tommy Tranvik (SERI/AFIN) og er publisert i *Lectore Notes in Computer Science* 6846. Computer Science series, Springer (ISSN 0302-9743. ISBN 978-3-642-22877-3).
- Den 21. september ble Tobias Mahler invitert av EU-kommisjonens Joint Research Center til å presentere paperet *Governance Models for Interoperable eID* på workshopen ”Electronic Identity for Europe”. Arrangementet ble avholdt ved European University of Cyprus.
- 21. september innledet Jon Bing på Riksrevisjonens lederkonferanse i Oslo. Temaet for innlegget var ”Informasjonsdeling og åpenhet”.
- Jansen deltok også på 5th International Conference on Theory and Practice of Electronic Governance (ICEGOV) i Tallin, Estland, 26. – 28. september 2011. Der presenterte han artikkelen sin, *E-Government service development – who benefits and how?*, som er publisert i proceedings fra konferansen (ACM 978-1-4503-0746-8).
- Arild Jansen innledet på Riksrevisjonens seminar den 30. september. Temaet var *IT-styring i departementene – innspill til Riksrevisjonens arbeid med forvaltningsrevisjon*.
- Jon Bing holdt innledningsforedrag på Kameraovervåkingskonferansen 2011 i regi av Norsk teknologi 19. oktober på Lillehammer.
- Den 26. oktober holdt Dag Wiese Schartum innlegg om ” [Bør forvaltningsloven revideres med tanke på automatisert rettsanvendelse?](#)”. Innlegget var del av SERIs seminar om forvaltningsloven, jf. ovenfor.
- ”Administrasjon av internett” var tittelen på Jon Bings foredrag på seminaret Urminnes och

trådlöst – rækker juridiken till? Arrangementet fant sted i Umeå den 14. november med Umeå Rättsakademi som arrangør.

- Dag Wiese Schartum innledet på Språkrådets seminar om juridisk terminologi, Tromsø 22. november 2011. I foredrag på Nordisk konferanse i rettsinformatikk i Rovaniemi (Finland) 23. – 25. november, var temaet for Schartums foredrag ” Legal and Semantic Interoperability as Part of Government Communication Policy”.
- På Personvernkonferansen 2011, 2. desember holdt forsker Tommy Tranvik innlegg om ”Kontroll med ansatte utenfor fast arbeidssted”. På samme konferanse snakket Mette Borchgrevink om ” Rettspraksis om personvern og grensene for styringsretten” og Dag Wiese Schartum innledet om ” Hvilken beskyttelse av arbeidstakeres personvern gir loven?”